

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
M sum@sum.dk
W ism.dk

[Redacted] Elizabeth Trøstrup Christensen
dibberc@gmail.com

Dato: 08-05-2025
Enhed: Kommunalret
Sagsbeh.: Linnea Withøft Nielsen
Koordineret med:
Sagsnr.: 2024 - 9040
Dok. nr.: 331974

Svar på henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet

I har ved mail af 29. juni 2024 med bilag henvendt jer til Indenrigs- og Sundhedsministeriet om kommunernes pligt til at offentliggøre sagsbehandlingsfrister i henhold til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven) § 3, stk. 2.

1. Sagens oplysninger

I jeres henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet af 29. juni 2024 har I bl.a. anført følgende:

"Ingen af vores 98 kommunalbestyrelser overholder lovbestemmelsen, som er en garantiforskrift; der skal fastsættes sagsbehandlingsfrister på det sociale område, herunder beskæftigelsesområdet iht. retssikkerhedsloven § 3, stk. 2 inden for alle områder, hvor borger kan ansøge om hjælp.

Vi kan dokumentere, at alt og alle ikke fører tilsyn. Kommunalbestyrelserne overlader i større og større grad til forvaltningerne, at fastsætte sagsbehandlingsfrister og offentliggøre disse på hjemmesiden. Men der er ikke opfølgning og kontrol med, om alle og nye frister fastsættes, og der holdes ikke øje med om de lokalpolitiske frister overholdes i praksis af kommunerne.

Når de til stadighed mangler, kan borgerne ikke orientere sig, før en ansøgning indgives.

Ankestyrelsens Tilsyn har den 15. december 2023 udgivet en 33 siders lang generel Tilsynsudtalelse om kommunernes offentliggørelse af sagsbehandlingsfrister på det sociale område om reglerne og Tilsynets fortolkning af lovbestemmelsen.

Udtalelsen blev sendt til alle 98 kommunalbestyrelser, KL med kopi til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, samt ut. på vegne folkebevægelsen #enmillionstemmer.

Den 18. december 2023 fik 15 kommunalbestyrelser et "høringsbrev om mulig Tilsynssag", sidenhen er oprettet 2 mere, da Tilsynet ikke havde været opmærksom på det, vi havde sendt ind om forpligtende samarbejde mellem 2 kommuner (siden kommunalreformen i 2007).

83 kommunalbestyrelser gik fri af et høringsbrev om mulig Tilsynssag, selvom de ikke overholdt eller endnu overholder lovbestemmelsen.
Det er under al kritik."

Indenrigs- og Sundhedsministeriet forstår jeres henvendelse sådan, at I er utilfredse med Ankestyrelsens behandling af tilsynssagerne om kommunernes pligt til at offentliggøre sagsbehandlingsfrister i henhold til retssikkerhedslovens § 3, stk. 2.

Ministeriet bemærker også, at I er af den opfattelse, at det fortsat forholder sig sådan, at ingen af landets 98 kommuner opfylder kravene i bestemmelsen.

2. Ankestyrelsens vurdering

Ankestyrelsen afgav den 15. december 2023 en generel udtalelse om, hvordan reglen om offentliggørelse af sagsbehandlingsfrister skal forstås. Den generelle udtalelse blev udarbejdet, idet tilsynet havde modtaget flere henvendelser om kommunernes offentliggjorte sagsbehandlingsfrister. Udtalelsen blev sendt til alle landets kommuner.

På baggrund af jeres henvendelse anmodede ministeriet den 11. februar 2025 Ankestyrelsen om at sende samtlige dokumenter i de sager, som på daværende tidspunkt var afsluttede i Ankestyrelsen.

Den 19. februar 2025 modtog ministeriet sagsakter fra Ankestyrelsen vedrørende de tilsynssager, som på daværende tidspunkt var færdigbehandlet i Ankestyrelsen. Der var tale om 13 sager vedrørende Sønderborg Kommune, Furesø Kommune, Albertslund Kommune, Favrskov Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Halsnæs Kommune, Kerteminde Kommune, Lemvig Kommune, Langeland Kommune, Struer Kommune, Vesthimmerlands Kommune, Randers Kommune og Nordfyns Kommune.

Af Ankestyrelsens generelle udtalelse af 15. december 2023, s. 23 ff., fremgår bl.a. følgende:

”Det er Ankestyrelsens opfattelse, at det fremgår af ordlyden af bestemmelsen i retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, at bestemmelsen alene omfatter sager, hvor der foreligger en ansøgning fra borgeren. Det betyder, at forpligtelsen i retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, ikke omfatter sager, hvor en kommune uden en ansøgning fra en borger (ikkeansøgningssager) behandler spørgsmålet om borgers behov og på den baggrund træffer afgørelse om at bevilge hjælp og støtte til en borger.

[...]

Det er – i overensstemmelse med Ankestyrelsens udtalelse af 18. december 2018 - fortsat Ankestyrelsens opfattelse, at fristerne for sagsbehandlingen skal beregnes sådan, at ansøgningstidspunktet er starttidspunktet for fristen, og afgørelsestidspunktet er sluttidspunktet.

Det er desuden fortsat Ankestyrelsens opfattelse, at kommunens sagsoplysning skal indgå i den offentliggjorte frist for sagsbehandlingen. En kommune kan derfor ikke stille krav om, at sagen skal være fuldt oplyst, eller at ansøgningen skal være korrekt udfyldt, før den udmeldte sagsbehandlingsfrist begynder at løbe.

[...]

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det også, at fristerne skal knyttes til et enkelt sagsområde. Der kan ikke fastsættes én frist for samtlige sociale sagsområder under ét, fx en sagsbehandlingsfrist, som gælder for alle ansøgninger efter serviceloven eller beskæftigelsesindsatsloven. Der er imidlertid intet til hinder for, at en

kommunalbestyrelse kan fastsætte samme sagsbehandlingstid for flere forskellige sagsområder.

Endelig fremgår det, at de enkelte kommunalbestyrelser har ansvar for at inddele afgørelsessager på det sociale område i hensigtsmæssige sagsbehandlingsområder.

Det er på denne baggrund – i overensstemmelse med udtalelse af 7. juli 2011 fra den daværende Statsforvaltningen Midtjylland – Ankestyrelsens opfattelse, at kommunalbestyrelsen ikke lovligt kan fastsætte frister for så store sagsområder, at det vil være vanskeligt for den enkelte borger at finde oplysninger om, hvilken sagsbehandlingsfrist der er gældende for borgerens konkrete ansøgningssag.

Det er dog også Ankestyrelsens opfattelse, at en kommune kan fastsætte én sagsbehandlingsfrist for et sagsområde, hvor flere relevante lovbestemmelser har sammenhæng med hinanden. Det skal dog fortsat være muligt for borgeren at finde oplysninger om, hvilken sagsbehandlingsfrist, der er gældende for borgerens konkrete ansøgningssag.

Det er på denne baggrund Ankestyrelsens vurdering, at der ikke er et krav i retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, om, at kommunen fastsætter sagsbehandlingsfrister for hver enkelt lovbestemmelse i de lovgivninger, der er omfattet af retssikkerhedsbekendtgørelsens § 1, stk. 1.

[...]

Offentliggørelsen skal fremgå tydeligt af hjemmesiden, hvilket skal forstås som et sted på hjemmesiden, hvor det er logisk for borgeren at lede efter sagsbehandlingsfristerne for behandlingen af sager om hjælp på det sociale område. Det kan f.eks. være et sted på hjemmesiden i tilknytning til omtalen af den ydelse, som den pågældende sagsbehandlingsfrist vedrører. Kravet om, at fristerne skal fremgå tydeligt et sted på kommunens hjemmeside, betyder således ikke nødvendigvis, at offentliggørelsen af sagsbehandlingsfristerne skal fremgå af hjemmesidens forside.

[...]

Det er på den baggrund Ankestyrelsens opfattelse, at der ikke er et lovbestemt krav om, at kommunen er forpligtet til at offentliggøre en særskilt sagsbehandlingsfrist for kommunens behandling af hjemviste sager efter serviceloven, ligesom kommunen ikke efter lovgivningen er forpligtet til på sin hjemmeside at oplyse, at sagsbehandlingsfristerne også gælder for hjemviste sager. Om en kommune af hensyn til, at borgerne kan forstå, at fristerne for sagsbehandlingen også omfatter hjemviste sager, bør offentliggøre en særskilt sagsbehandlingsfrist for disse sager eller oplyse om dette på hjemmesiden, er et spørgsmål om god forvaltningsskik. Ankestyrelsen har ikke kompetence til at påse god forvaltningsskik.

[...]

På denne baggrund er det Ankestyrelsens opfattelse, at formålet, med kravet om offentliggørelse af sagsbehandlingsfrister på det sociale område, er, at borgeren kan orientere sig om, hvornår borgeren kan forvente at modtage svar på sin ansøgning, og at dette kan ske ved brug af intervaller.

Det er dog samtidig Ankestyrelsens opfattelse, at det som udgangspunkt ikke er i overensstemmelse med intentionerne bag retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, hvis kommunens offentliggjorte frister for sagsbehandlingen angives med meget brede intervaller.

Sagsbehandlingsfrister, der angiver meget brede intervaller, giver efter Ankestyrelsens opfattelse ikke borgeren et reelt billede af, hvornår borgeren kan forvente svar på sin ansøgning.

[...]

Det betyder, at hvis en kommune ikke kan overholde de offentliggjorte sagsbehandlingsfrister, og fristerne således ikke længere er realistiske, så er kommunen forpligtet til at revidere fristerne, så de afspejler den reelle sagsbehandlingstid. Kommunen skal dog forinden have forsøgt at rette op på sagsbehandlingen med henblik på at overholde de vedtagne sagsbehandlingsfrister.

[...]

Det er derfor – i overensstemmelse med udtalelse af 7. juli 2011 fra den daværende Statsforvaltningen Midtjylland – Ankestyrelsens opfattelse, at der ikke med retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, er et forbud for kommunalbestyrelsen til at delegere kompetencen til at fastsætte frister for sagsbehandlingen. Kommunalbestyrelsen kan derfor delegere fastsættelsen af frister for sagsbehandlingen til et stående udvalg eller til forvaltningen.

[...]

Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner er et retligt tilsyn. Det betyder, at tilsynet ikke kan tage stilling til længde af den fastsatte sagsbehandlingsfrist, men alene kan tage stilling til, om der er fastsat en frist.”

I de konkrete tilsynssager, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet har modtaget fra Ankestyrelsen, har styrelsen i 11 sager udtalt, at kommunen handlede i strid med retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, f.eks. ved ikke at have fastsat sagsbehandlingsfrister for alle sagsområder og ved ikke at have beregnet fristerne korrekt.

I to sager har Ankestyrelsen afvist at rejse en tilsynssag efter at have gennemført en indledende undersøgelse af sagen.

I sagen vedrørende Sønderborg Kommune afviste Ankestyrelsen den 12. juli 2024 at rejse en tilsynssag. Følgende fremgår af Ankestyrelsens udtalelse:

”Vi lægger vægt på Sønderborg Kommunes oplysninger om, at kommunen orienterer borgerene, hvis en sagsbehandlingsfrist ikke kan overholdes, og at sagsbehandlingsfristerne er fastsat under hensyntagen til den forventelige, retlige og faktiske kompleksitet for den pågældende sagstype.

Vi lægger også vægt på Sønderborg Kommunes oplysninger om, at kommunen på baggrund af Ankestyrelsens generelle udtalelse har gennemgået alle sagsbehandlingsfristerne, at der løbende er ledelsestilsyn på sagerne, og at kommunen vil reviderer fristerne for at

sikre, at de afspejler den reelle sagsbehandlingstid.

Vi lægger desuden vægt på oplysningerne på Sønderborg Kommunes hjemmeside. Det fremgår heraf, at der er offentliggjort frister på paragrafniveau, og at der for alle paragraffer, som ikke fremgår af listen, gælder en sagsbehandlingsfrist på 12 uger.

Da kommunen således har rettet op på kommunens praksis for offentliggørelse af sagsbehandlingsfrister efter retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, vurderer vi, at det ikke har betydning, at tilsynet tager sagen op til behandling."

I sagen vedrørende Nordfyns Kommune afviste Ankestyrelsen den 30. august 2024 at rejse en tilsynssag. Følgende fremgår af Ankestyrelsens udtalelse:

"Vi lægger vægt på Nordfyns Kommunes oplysninger om, at kommunen opgør sagsbehandlingstiden fra det tidspunkt hvor ansøgningen er modtaget, til det tidspunkt hvor der er truffet en afgørelse i sagen. Kommunen har i den forbindelse oplyst, at den giver borgeren skriftlig besked, hvis der ikke kan træffes en afgørelse inden for den fastsatte sagsbehandlingsfrist, samt hvornår borgeren kan forvente at få en afgørelse.

Vi lægger også vægt på Nordfyns Kommunes oplysninger om, at kommunen har udarbejdet en fast procedure for årlig revision, opfølgning og dokumentation for overholdelsen af de offentliggjorte sagsbehandlingsfrister.

Vi lægger desuden vægt på Nordfyns Kommunes oplysninger om, at kommunen løbende arbejder med arbejdsgange for at sikre den kortest mulige sagsbehandlingstid. Kommunens sagsbehandlingsfrister på hjemmesiden fremstår også tilgængelige for borgerne.

Vi lægger endelig vægt på, at kommunen har revideret formuleringen vedrørende beregningen af sagsbehandlingsfristerne på hjemmesiden

Da kommunen således har rettet op på kommunens praksis for offentliggørelse af sagsbehandlingsfrister efter retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, vurderer vi, at det ikke har betydning, at tilsynet tager sagen op til behandling."

3. Retsgrundlag

Det kommunale og regionale tilsyn varetages af Ankestyrelsen med Indenrigs- og Sundhedsministeriet som overordnet tilsynsmyndighed. Det følger af § 47 i lov om kommunernes styrelse.

Ankestyrelsen beslutter selv, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag, jf. § 48 a i lov om kommunernes styrelse.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det følger af § 50 i lov om kommunernes styrelse.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan ikke som overordnet tilsynsmyndighed tage en sag op til behandling, før Ankestyrelsen har behandlet sagen. Det betyder, at ministeriet alene kan tage stilling til de sager, hvor Ankestyrelsen har udtalt sig eller har afvist at udtale sig om sagen.

Det følger af § 53, stk. 1 i lov om kommunernes styrelse, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan rejse en sag, hvis ministeriet skønner, at sagen er af principiel eller generel betydning eller har alvorlig karakter.

Det afgørende for, hvornår ministeriet tager en sag op, er ifølge bestemmelsen, om sagen må forventes at få særlig betydning for tilsynspraksis, således at ministeriets udtalelse i sagen i væsentlig grad bidrager til styring og koordinering heraf.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har vide rammer for at vurdere, om der er anledning til at rejse en tilsynssag. I denne vurdering kan ministeriet lægge vægt på, om der er udsigt til, at ministeriet vil nå til et andet resultat end Ankestyrelsen.

Reglerne om Indenrigs- og Sundhedsministeriets tilsyn findes i kapitel VII i lov om kommunernes styrelse.

Der henvises endvidere til den juridiske litteratur om ministeriets tilsyn i Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2022, s. 868 ff.

4. Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering

Ministeriet har indledningsvist noteret sig, at Social- og Boligministeriet den 5. maj 2025 har sendt et brev til alle landets kommuner om forståelsen af retssikkerhedslovens § 3, stk. 2.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har gennemgået de 13 konkrete tilsynssager om kommunernes pligt til offentliggørelse af sagsbehandlingsfrister i henhold til retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, som ministeriet har indhentet oplysninger om.

Ankestyrelsen har i 11 ud af de 13 sager, som ministeriet modtog den 19. februar 2025, konstateret, at kommunerne har handlet i strid med lovgivningen. Ankestyrelsen har i disse sager reageret med en udtalelse efter § 50 i lov om kommunernes styrelse.

I to sager har Ankestyrelsen afvist at rejse en tilsynssag efter at have gennemført en indledende undersøgelse af sagen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vurderer, at der ikke er udsigt til, at ministeriet vil kunne nå til et andet resultat end Ankestyrelsen i de konkrete sager.

Det er på den baggrund ministeriets vurdering, at sagen ikke vil forventes at kunne få særlig betydning for tilsynspraksis, og at det derved ikke i væsentlig grad vil bidrage til styring og koordinering heraf, at ministeriet tager sagen op.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har derfor ikke fundet anledning til at rejse en sag som led i ministeriets tilsyn med kommunerne.

En kopi af dette brev er dags dato sendt til Ankestyrelsen.

Med venlig hilsen

Anna Nystrup
Kontorchef